

Aan de gemeenteraad

A-voorstel

Onderwerp: DE VAART ERIN! - HERCONTRACTERING EN HERFINANCIERING VAN DE REALISATIE VAN HET ONDERDEEL MOLENEIND VAN HET PROJECT DRACHTSTERVAART

Volgnr.:

Beh. ambt: E. Ridder
Tel/kamer: 379 / flex

Datum raad: 10 juli 2012

Voorstel

1. Neem kennis van de voorliggende contractstukken inzake de realisatie van het onderdeel Moleneind van het project Drachtstervaart en maak uw wensen en bedenkingen daarover aan het college kenbaar.
2. Stel een krediet ad € 17.504.000,- voor de realisatie van het onderdeel Moleneind van het project Drachtstervaart beschikbaar en stem in met het onderliggende dekkingsplan
3. Stel een voorziening in voor de vordering die op VGN ontstaat als gevolg van de voorliggende contractstukken.
4. Bekrachtig de door het college vanwege het bedrijfsbelang opgelegde geheimhouding aan bijlage 5 van de vaststellingsovereenkomst op grond van artikel 25 lid 2 en lid 3 van de Gemeentewet juncto artikel 10 WOB

Beleidsterrein

Wonen, Toerisme en Recreatie, Financiën, Openbare Werken.

De raad besluit

- Een krediet beschikbaar te stellen van €17,5 miljoen aangaande de realisatie van het doortrekken van de Drachtstervaart.
- In te stemmen met het dekkingsplan, inclusief een aanvullende bijdrage uit de algemene middelen ad € 5 miljoen.
- In te stemmen met de voorgestelde terugbetalingsregeling met VGN.
- In te stemmen met voorgestelde werkwijze ten aanzien van het ter visie leggen van de benodigde concept-besluiten.
- Het college haar wensen en bedenkingen met betrekking tot de contractuele vertaling voor te leggen.
- De door het college vanwege het bedrijfsbelang opgelegde geheimhouding aan bijlage 5 van de vaststellingsovereenkomst op grond van artikel 25 lid 2 en lid 3 van de Gemeentewet juncto artikel 10 WOB te bekrachtigen.

Inleiding

Het is mogelijk nog dit jaar het werk aan het doortrekken van de Drachtstervaart te hervatten. Dat kan zonder dat de gemeente extra risico's loopt en vergt een eenmalige extra bijdrage uit de Algemene Reserve van €5 miljoen. Daarnaast dient het bestaande contract met VGN te worden herzien. Voorwaarde is wel, dat er nu wordt doorgepakt. Er doet zich nl. een aantal samenvallende omstandigheden voor waarvan het maar de vraag is of die op een later tijdstip net zo gunstig uit zullen pakken als nu.

Volgnr.

In oktober 2008 gaf VGN (Windgroep) aan de werkzaamheden aan het doortrekken van de Drachtstervaart vanwege de slechte economische omstandigheden tot nader orde op te moeten schorten. Sindsdien zijn vele gesprekken gevoerd om uit de ontstane impasse te komen. De laatste anderhalf jaar gebeurde dat onder leiding van prof. dr. E.F. Nozeman¹. Hij heeft de – complexe – situatie geanalyseerd. Zijn conclusie luidt dat binnen een termijn van 7 tot 14 jaar VGN niet in staat zal zijn voldoende liquide middelen te genereren om het werk aan de vaart te hervatten.

Vervolgens heeft hij samen met VGN en ons de mogelijkheden onderzocht om toch op korte termijn tot realisatie van de verlengde Drachtstervaart te komen. Hij heeft zijn bevindingen neergelegd in een advies gedateerd juni 2012. Wij onderschrijven de aanbevelingen en conclusies van dit advies. Dit voorstel is mede daarop gebaseerd.

Voorfinanciering

Het doortrekken van de Drachtstervaart is een lang gekoesterde wens. Het zorgt voor werkgelegenheid² en vergroot de aantrekkelijkheid van het Drachtster centrum in hoge mate. Zoals gezegd is VGN binnen een afzienbare termijn niet in staat het project zelf voort te zetten. Er is daarom gezocht naar mogelijkheden om de daarmee gepaard gaande kosten voor te financieren.

De totale kosten voor het doortrekken van de vaart zijn begroot op € 17,5 miljoen. Het gaat daarbij om de optelsom van contractuele verplichtingen van VGN, meerwerk zoals dat in 2008 is overeengekomen, indexering en de kosten van de nutsbedrijven. Deze kosten kunnen worden gedekt vanuit de gemeentelijke projectbegroting, het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), een provinciale subsidie en een bijdrage uit de algemene reserve.

Ook als de Drachtstervaart niet zou worden doorgetrokken, moet de riolering onder het Moleneind worden aangepakt. Vanuit die gedachte vinden wij het logisch om het GRP te betrekken bij de dekking van de voorfinanciering. Ook in de oorspronkelijke projectopzet was overigens voorzien in een bijdrage vanuit het GRP.

De provincie heeft zich bereid getoond een extra subsidie te verlenen van € 1,5 miljoen. Voorwaarde daarbij is wel dat het werk nog in 2012 wordt gestart. Projectbegroting, GRP en de provinciale subsidies bedragen samen € 12,5 miljoen. Er moet daarom nog € 5 miljoen uit de algemene reserve worden gedekt.

Samengevat ziet de dekking er als volgt uit:

- reeds beschikbare dekkingsmiddelen	€ 7,55 miljoen
- aanvullende dekking Gemeentelijk Rioleringsplan	" 3,35 miljoen
- Aanvullende provinciale subsidie	" 1,50 miljoen
- Extra rentebaten over de boekwaarde	" 0,10 miljoen
- Extra bijdrage uit de algemene reserve	" 5,00 miljoen
	<hr/>
Totaal	€ 17,80 miljoen
	<hr/> <hr/>

Dit dekkingsvoorstel past binnen de ruimte van de Perspectiefnota 2013-2016.

Van de totale kosten blijft een bedrag van € 8,73 miljoen voor rekening van VGN (oplopend tot maximaal € 9,30 miljoen).

¹ Prof. dr. Nozeman is bijzonder hoogleraar aan de RUG en een autoriteit op het gebied van vastgoedontwikkeling met inbegrip van financiële, juridische en ruimtelijke aspecten.

² De werkgelegenheidseffecten tijdens exploitatie worden door E en E advies berekend op 130 arbeidsjaren na voltooiing van het volledige Drachtstervaartplan. Het eenmalig werkgelegenheidseffect voortvloeiend uit realisatie van het Drachtstervaartplan wordt geschat op 2350 arbeidsjaren.

Overeengekomen is, dat vanaf 2017 jaarlijks gedurende 25 jaar € 349.000,-- wordt afgelost. Rentetoerekening is daarbij niet aan de orde, tenzij er niet in overeenstemming met het betalingsschema wordt afgelost. Het is onzeker hoe de omzet en winst van VGN zich de komende jaren zal ontwikkelen. Wij stellen daarom voor om voor de maximale vordering op VGN een voorziening te treffen. Voeding van deze voorziening is mogelijk binnen de gepresenteerde projectbegroting. In de jaren dat wordt terugbetaald, resulteert dat in een positief effect op de jaarrekening. Wanneer blijkt dat terugbetaling niet mogelijk is, heeft dat geen gevolgen voor onze financiële positie.

Voor een volledig overzicht de financiële aspecten wordt u verwezen naar de bijlage waarin daarop een toelichting wordt gegeven.

Waarom nu

Er zijn verschillende omstandigheden die nu doorpakken wenselijk maken. Wachten tot dat de vermogenspositie van VGN voldoende sterk is om het werk bedrijfseconomisch verantwoord aan te vangen en te voltooien duurt zeker 7 tot 14 jaar. De vernieuwing van het riool onder het Moleneind kan beslist niet zo lang wachten. En dat geldt feitelijk ook voor het aanpakken van de openbare ruimte aan het Moleneind. Er doet zich kortom een uniek moment voor, waarop toch noodzakelijke ingrepen gecombineerd kunnen worden met het uitgraven van de vaart.

Dat levert een kostenvoordeel op (inverdieneffect), dat bij gescheiden uitvoering niet zal worden gerealiseerd. Een tweede reden om nu te starten met het werk is gelegen in de voorwaarde die de provincie stelt aan de te verlenen subsidie van € 1,5 miljoen. En tenslotte de huidige marktomstandigheden, die uitvoering van het werk tegen gunstige (financiële) condities mogelijk maakt. Daar komt bij dat aanvangen van het werk een belangrijke werkgelegenheidsimpuls geeft voor lokale bedrijven (Van der Wiel Infra en Milieu, Kijlstra Beton en Jansma Drachten). Juist in deze economisch lastige tijd is dat een niet te onderschatten factor.

Risico's en voorwaarden

Voorfinanciering houdt onvermijdelijk het risico in, dat niet kan worden terugbetaald. VGN is op dit moment echter niet in staat om aanvullende zekerheden te stellen naast de contractueel verplichte garanties. Mogelijk kan dat in de toekomst in beperkte omvang nog wel.

Wij zijn van mening dat in de gekozen constructie de risico's niet groter zijn dan zoals ze nu al bestaan, dan wel zullen ontstaan in het geval VGN niet meer aan de verplichtingen kan voldoen. Het positieve verschil is, dat de vordering "in natura" om de vaart uit te graven wijzigt in een geldvordering, dat de vaart ondertussen uitgegraven is en dat negatieve financiële consequenties voor de gemeente van een verder uitstel worden voorkomen.

Op het moment dat dit voorstel wordt geschreven is VGN nog in gesprek met zijn kredietverstrekker. De overeenkomst is daarom door VGN aangegaan met de ontbindende voorwaarde dat VGN met hen tot overeenstemming komt.

Westelijk plandeel

Dit voorstel heeft betrekking op het doortrekken van de Drachtstervaart tot in het centrum, dat wil zeggen het meest oostelijke deel van het totale Drachtstervaart plan. Westelijk van de Zuiderhogeweg ligt nog een aantal deelplannen dat eveneens op uitvoering wacht. Onderdeel van onze overeenkomst met VGN is het afgeven van een contragarantie voor het woonrijp maken van deze plandelen. Daarnaast is in deze overeenkomst ook voorzien in de aanleg van de passantenhaven westelijk van de Zuiderhogeweg, welke we voor het functioneren van de waterverbinding met het centrum essentieel achten.

Planning

Willen we dit jaar nog kunnen beginnen dan is een strakke planning absolute noodzaak. Er moet nog een aantal conceptbesluiten genomen worden voordat het project "obstakelvrij" is. Wij hebben daarom vooruitlopend op uw beslissing vanaf 29 juni gedurende zes weken een aantal verkeersmaatregelen en enkele (omgeving) vergunningen ter visie gelegd. Voor degenen die een zienswijze hebben ingediend is er de mogelijkheid rechtstreeks in beroep te gaan bij de bestuursrechter. Omdat die groep goed in beeld is achten wij het geen bezwaar om besluitvorming op de zienswijzen al kort na de bouwvak plaats te laten vinden. De zes weken beroepstermijn loopt dan nog vier weken door na de schoolvakanties. Deze werkwijze sluit naar ons oordeel aan bij de motie van uw raad over het voeren van procedures en is noodzakelijk om nog dit jaar met het werk te kunnen starten.

Wij gaan er van uit, dat begin oktober er geen bestuurlijke, publiekrechtelijke en privaatrechtelijke beletselen meer zullen zijn om opdracht te kunnen verlenen aan de aannemer. De nutsbedrijven hebben dan al opdracht om vooruit te kunnen lopen op de werkzaamheden van de aannemer. Daarna is er bij de opdrachtnemers enige voorbereidingstijd nodig. Zoals het nu lijkt kan eind november worden begonnen met het werk aan de brug in de Hogeweg. Begin 2016 moet het werk zijn voltooid. Een gedetailleerde planning ligt voor u ter inzage.

Communicatie

Voor de besluitvormingsfase (periode vanaf het openbaar worden van dit raadsvoorstel tot en met de behandeling daarvan in uw raad) is een communicatieplan opgesteld. Momenteel wordt gewerkt aan een uitgebreid communicatieplan voor de uitvoeringsfase.

De rol van de raad

Uw raad wordt op grond van art. 169 lid 4 Gemeentewet door het college geïnformeerd over de uitoefening van de bevoegdheid van het college om een overeenkomst aan te gaan. Daarover kunt u aan het college uw wensen en bedenkingen kenbaar maken en het is aan het college om te beoordelen welke consequenties de door een meerderheid van de raad gedragen wensen en bedenkingen zouden moeten hebben. In het meest verstrekkende geval zal het college gebruik moeten maken van de mogelijkheid om de overeenkomst te ontbinden. Dat zal het geval zijn wanneer de raad aangeeft bedenkingen te hebben ten aanzien van een naar het oordeel van de contractspartijen essentieel element in het samenstelsel van afspraken.

Ten aanzien van de dekking van dit voorstel heeft uw raad uiteraard het normale budgetrecht, zoals dat bij het beschikbaar stellen van kredieten altijd aan de orde is. Verder wordt uw raad verzocht om de geheimhouding van een bijlage bij de vaststellingsovereenkomst te bekrachtigen vanwege de bedrijfsbelangen die daarmee annex zijn.

Tot slot

Met prof. Nozeman zijn wij van mening dat we - nu de vastgoedmarkt vrijwel is stilgevallen en de economie mogelijk langdurig vertraagt- voor een fundamentele keuze staan. Een keuze tussen de zekerheid van voltooiing van een project met een duidelijk publiek belang en aanvaarding van overzienbare risico's dan wel het accepteren van langjarig uitstel en mogelijk zelfs afstel van het project.

Wij denken dat het kan. Dat we op financieel en juridisch verantwoorde wijze het werk aan de Drachtstervaart kunnen hervatten. Dat we daarmee een geweldige bijdrage aan de kwaliteit van ons centrum, de toeristisch recreatieve aantrekkelijkheid van onze gemeente én aan de werkgelegenheid in onze gemeente kunnen leveren. Dat zich hier een unieke kans voordoet. Een kans die we niet zouden moeten missen. Wij denken kortom: de Vaart er in!

Commissie

Het voorstel wordt op donderdag 5 juli 2012 behandeld in de gecombineerde raadscommissie AEFZ/ RIM.

Drachten,

Burgemeester en wethouders van Smallingerland,

G.J. Polderman, voorzitter.

drs. Egbert Bos, secretaris.

Ter inzage liggende stukken:

1. eindadvies prof. E.F. Nozeman;
2. contractuele aanpassingen gemeente-VGN, incl. bijlagen;
3. notitie Financiën en risico's voorstel heropening Moleneind;
4. communicatieplan;
5. subsidieaanvraag provinciale subsidie;
6. overzicht aan het GRP door te belasten kosten;
7. offertes nutsbedrijven.